

SEFER HAMITZVOT #14 - TZIZIT

(1) במדבר פרק טו

(לו) ויאמר יקוק אל משה לאמר: (לח) דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם **ועשו להם ציצת** על כנפי בגדיהם לדרתם **ונתנו על ציצת** הכנף פתיל תכלת: (לט) והיה לכם לציצת **וראיתם אתם** וזכרתם את כל מצות יקוק ועשיתם אתם ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם:

דברים פרק כב (יב) **גְּדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתֶךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ:**

(2) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה יד

והמצוה הי"ד היא שצונו **לעשות ציצית** והוא אמרו יתעלה (ס"פ שלח) ועשו להם ציצית וכו' ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. ולא תמנה בשתי מצות אף על פי שהשרש אצלנו התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת (שם לח א) לאמרם בספרי יכול שהן שתי מצות מצות תכלת ומצות לבן תלמוד לומר והיה לכם לציצית מצוה אחת היא ואינה שתי מצות... ..

(3) ספר החינוך מצוה שפו

(א) **להטיל ציצית בבגד שנתכסה בו**, שנאמר [במדבר ט"ו, ל"ח], ועשו להם ציצית וגו'. וזה החיוב הוא כשיהיה לבגד ארבע כנפים או יותר, דכתיב [דברים כ"ב, י"ב], על ארבע כנפות כסותך... שורש המצוה נגלה בכתוב, שהיא למען נזכור כל מצוות השם תמיד, ואין דבר בעולם יותר טוב לזכרון כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד ועיניו ולבו עליו כל היום, וזהו שנאמר בו בכתוב [במדבר ט"ו, ל"ט], וזכרתם את כל מצות ה'. ואמרו זכרונם לברכה [תנחומא קרח י"ב], כי מלת ציצית תרמוז לתרי"ג מצוות עם צירוף שמונה חוטין שבציצית וחמשה קשרין שבו. ועוד אומר לי לבי שיש בו רמז וזכרון שגופו של אדם ונפשו הכל לה' ברוך הוא, כי הלבן רמז לגוף שהוא מן הארץ שנבראת מן השלג שהוא לבן... ונוהגת מצוה זו בזכרים, בכל מקום ובכל זמן, אבל לא בנקבות, ואם רצו הנקבות להתעטף מתעטפות בלא ברכה כדעת קצת המפרשים, וקצתם אמרו אפילו בברכה. ועובר על זה ולבש בגד צמר או פשתים גדול כשיעור שאמרנו והוא שלו ולא הטיל בו ציצית ביטל עשה זה, ואם הוא של שאר מינין ביטל מצוה מדרבנן.

(4) ספר מצוות קטן מצוה כח

להסתכל בציצית דכתיב (במדבר ט"ו) וראיתם אותו. ועשייתו אפרש בעזרת השם יתעלה לקמן (סי' ל"א).

(5) שו"ת הריב"ש סימן תפו

תשובה: עם היות שאין נראה, שתמנה: הראיה: מצוה לעצמה... זה נתינת טעם למצוה זו. כמו שאמרו ז"ל (במנחות מ"ג:): וראיתם אותו; ראייה מביאה לידי זכירה, זכירה מביאה לידי

עשיה. וטעם המצוה: אין ראוי שתמנה מצוה לעצמה. ... טוב וראוי להסתכל בציצית, בשעת העטיפה, כשמברך עליה. וכן אני נוהג.

(4) שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן ט

אין חייב בציצית מן התורה, (א) <א> אלא בגד פשתים או של א [א] צמר * (ב) רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית * (ג) אלא מדרבנן. (ד) <ב> וי"א דכולהו חייבין מדאורייתא (ה) והכי הלכתא (תוס' דף ל"ט והרא"ש וסמ"ג ומרדכי).

(5) רמב"ם הלכות ציצית פרק ג הלכה יא

אף על פי שאין אדם מחוייב לקנות לו טלית ולהתעטף בה כדי שיעשה בה ציצית אין ראוי לאדם חסיד שיפטור עצמו ממצוה זו, אלא לעולם ישתדל להיות עטוף בכסות המחוייבת בציצית כדי שיקיים מצוה זו, ובשעת התפלה צריך להזהר ביותר, גנאי גדול הוא לתלמיד חכמים שיתפללו והם אינם עטופים.

(6) שולחן ערוך אורח חיים הלכות ציצית סימן יז סעיף ב

נשים ועבדים פטורים, מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא. הגה: ומ"מ אם רוצים לעטפו ולברך עליו הרשות בידן כמו בשאר מצות עשה שהזמן גרמא (תוס' והרא"ש והר"ן פ"ב דר"ה ופ"ק דקדושין), אך מחזי כיוהרא, ולכן אין להן ללבוש ציצית, הואיל ואינו חובת גברא (אגור סימן כ"ז) פ"י אינו חייב לקנות לו טלית כדי שיתחייב בציצית.

(7) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן ד

בדבר לבישת בגד שחייב בציצית ד' תמוז תשל"ג. מע"כ בני חביבי מוהר"ר דוד פיינשטיין שליט"א. בדבר לבישת בגד שחייב בציצית, ודאי צדקת שאף שמדינא ליכא חיוב ללבוש בגד החייב בציצית אלא שאם לבש בגד כזה עובר בעשה אם אין שם ציצית, מ"מ כיון שנהגו כל ישראל ללבוש בגד החייב בציצית אסור לשום אדם לעבור על זה דלא גרע מכל מנהג אף שליכא בהו גם קיום מצוה שחייבין לקיים משום שמע בני וגוי' ואל תטוש תורת אמך, וכ"ש מנהג זה שיש בה גם קיום מצוה, ובעצם לא חסר טעמים למנהג זה דהרי כמה ענינים איכא במצות ציצית כדאמרינן במנחות דף מ"ג ע"ב שקולה מצוה זו כנגד כל המצות כולן... אבל יפה הבאת מתוס' פסחים דף קי"ג ע"ב ד"ה ואין שיש לחזור ולהביא עצמו לידי חיוב והא שבעידן ריתחא ענשינן כדאמר מלאכא לרב קטינא במנחות דף מ"א ע"א. ...והנני אביך אוהבך בלוי"נ, משה פיינשטיין.

(7) שו"ת יחוה דעת חלק ד סימן ב

בסיכום: אמנם מעיקר הדין אין חיוב ללבוש טלית קטן במשך כל היום, מכל מקום ראוי ונכון מאוד שכל אדם ישתדל לקיים מצוה יקרה וחשובה זו, השקולה כנגד כל המצות, וללבוש טלית קטן תחת בגדיו במשך כל היום.

(8) שו"ת דברי יציב חלק אורח חיים סימן מד

א) הנה נתתי אל לבי לתור בטעם הדבר, וגם במה שנהגו שלא להתעטף בטלית קודם הנישואין... וגם כדי לבייש את מי שאין לו שיזדרז וישא אשה והבן.